

אורי דן

מדוע לא חוסל ערפאת?

י מדתי בקירבתו של יאסר ערפאת. יכולתי ליי רות בו מטוח קצר. הייתי מסוגל להוציא אותו להורג גם בדרכים אחרות. המפקדים שלי ידעו עליך. אבל אף אחד לא נתן לי את האישור לעשות זאת, סיפר לי, בשעתו, אדם שנמנה שנים רבות עם השרותים החשאיים של ישראל.

האיש, המטפח עד היום את מיספחתו בישראל, הרחק מאנר הזרקורים והרחק משרות המדינה, דיבר ברוגזה. היו אלה הימים של הטרור הפלסטיני, שהלך וגאה נגד ישראל בתחילת שנות ה-70. ואילו האיש דיבר על חוויותיו החשאיות משנות ה-60: "יכולנו לחסל את ערפאת כשהיה קטן, אמר האיש, אנשים רבים היו אולי חיים היום..."

אלא שבאותן השנים ילזלה קהילת המדיעין הישראלית בפת"ח של ערפאת. הערכת-אמ"ן היתה שלא צפויה מלחמה לפחות חמש שנים — והמלחמה פרצה כעבור שנה, ב-1967. הערכת-אמ"ן וילזלה ביכולת-הטרור של ערפאת ואנשיו, וחטיפות המטוסים ופיצוציהם רק התגברו. דיווחים ממדינות ערב ומחלקי-יעולם אחרים דיברו עליהם בניטול. הם לא מסכנים את ישראל, אמרו.

ז זכרתי בכל אלה כאשר יאסר ערפאת חדר לסלון בתינו באחד מליילות השבת האחרונים, ובפטרונות נינוחה אמר לעיתונאים הישראליים שהקיפוהו בשקיקה: "המוסד" דורך אחריי".

אם יש אמת במה שאומר ערפאת, חשבתי לעצמי, אז איך זה קורה שעור אבינו הטרויסטי חיז מה עוד שראש אש"ף חוזר וטוען, לפחות במשך 20 השנים האחרונות, שהישראלים מנסים, בחוסר-הצלחה, לחסל אותו.

כלומר השאלה היא אם היתה אירעם מדיניות מוכתבת ישראלית להוציא להורג את ערפאת, ואם כן — מדוע היא לא נוצעה, וממה הזקום האנושיים, הביטחוניים, הכלכליים והמדיניים שנגרמו עקב-כך?

מובן שבמיסגרת זו קשה גם היום להשיב בפרטי-פרטים עובדתיים על שאלות אלה.

אבל נגד יאסר ערפאת נצטברו במשך כ-25 השנים האחד רונות בתיקי ממשלת-ישראל הוכחות מכריעות למעורבותו הישירה במתן פקודות ובתיכנון של מעשי-טרור, שבהם נהרגו ונפצעו יהודים (ולא-יהודים) חפים-משפט, בישראל ומוחצה לה. התיקים מתפוצצים מחומר מרשיע נגד ערפאת, נאמר לי. די היה בחומר דומה כדי שג'ורג' שולץ ימנע בשנה שעברה את כניסתו לארצות-הברית, משום שאמריקה היא מדינת חוק וחוקה.

מה עשו שילטונותינו בחומר המפליל נגד ערפאת? בתקופתו של משה דיין כשרה-ביטחון, הוא היה מוכן לייטט מטוס-נוסעים אורחי (בקיצ 1973) משום שהאמין כי

"יכולנו לחסל את ערפאת כשהיה קטן", אנשים רבים היו אולי חיים היום..."

בתוכו נמצא ג'ורג' חבש, אך התברר שהיה זה יירוט כושל. ואילו גולדה מאיר, כראש-ממשלה, שיגרה לפנינו, באר תה השנה, את סוכניה-מוסד לחסל את ראש ספטמבר השחור של ערפאת, חסן סלאמה, בנורווגיה, רק כדי לגלות שהם רצחו בטעות מלצר מרוקאי מיסכן, אחמד בושיקי.

לפני כן, בעיקבות רצח הספורטאים הישראליים כאולימפי פיארת מינכן, ייחסו הפירסומים הורים לגולדה את ההוראה שלפיה חוסלו הקשורים לכך, ואהיל זועיתר ברומא, מוחמד המטארי בפאריס.

אלה ואחרים, שהוצאו-להורג, היו גדידק מליגה ב' וגי, בהשוואה למפקדי-הטרור העיקריים ובראשם ערפאת, ג'ורג'

חבש, נאיה חוותמה, וכמובן אברנידאל. לכן המסקנה המתבקשת מאליה היא שישראל פשוט לא היתה מסוגלת לחסל אותם. כי לפי הגיונם הבסיסי הבריא הנ"ל של גולדה ודיין, הרי שאילו היו מביאים לפנינו תוכניות לחיסול ערפאת ומרעיו, הם היו מאשרים זאת, ולא מסתפקים בשיגור צנחנים לכיירות באפריל 1973, כדי להרוג בכתיים רק אנשי אש"ף מהדרג השני.

ה גיונם הלא-בריא של גולדה ודיין גרם לכך שאלה ה אשר נכשלו כישלון טוטאלי במלחמה בראשי הטרור הפלסטיני לא הורחו ולא הוחלפו. איסר הראל, מפקדו הגדול הראשון של המוסד, ולפניו שאיבר מכורשו, בא אליהם בהצעות קונקרטייות להכנסת מהפכה בלוחמה נגד הטרור, אבל איש לא רצה לשמוע אותו.

בכל רבע-המאה האחרון, שבו גרם הטרור הפלסטיני נזקים כה כבדים לישראל, התפרסם בח"ל רק על מעטים ממפקדיו העיקריים שהוצאו להורג, כמו חסן סלאמה בכיירות ואבו-ג'יהאד, בשנה שעברה, בתוניס.

במיוחד מאז חיסולו של סלאמה, כפי שעולה ונשנה מתיאורים עיתונאיים של מיפגשים עם ערפאת, לא רק שראש-אש"ף שומר על תנועותיו כסוד, אלא שהוא משתדל ללון במקום אחר בכל לילה.

דומה היה שעליית מנחם בגין לשלטון, כמי שממונה

ערפאת ההבדל בין אויבי לרוצח

ישירות על המוסד תביא את קיצו של ערפאת. זה מה שעושים לה. חיה דורגלית, כהגדרתו של בגין. במלחמת-לבנון התגלו חלק מאנשי המוסד בכל כיש לונם. למרות שישבו שם שנים ליר הפלאגנות, לא הצליחו לייצר מערכת שתביא לחיסול ערפאת ותכרוי עם פרוץ המלחמה. אחרת, מדוע הרביתם לקרוא בעיתונות שחיל האוויר הפציץ בכיירות מטרות, ובתוכן בניינים רבי-קומות, מתוך מה שתואר כניסיון נואש לפגוע בערפאת ולקצר את המצור על כיירות? בדיעבד נתברר שפלאנגיסטים, ידידי המוסד, מסרו לעיתים מידע לא נכון על תנועות-ירכביכול של ערפאת — רק כדי להרוס את בתיים של יריכיהם במערב-העיר.

קצין צה"ל שבינתיים עלה בדרגה, ושנהג בששון להעביר את דיווחי-השקר הללו של הפלאנגיסטים על מחבואי ערפאת, רק בקושי ניתן היה לעצור בעדו, אם בכלל, להמשיך בשימחת ההפצצה שלו, כל עוד יכול היה. כאשר גורש לבסוף ערפאת, בראש אנשיו, במיירות, החמצה ההודמונות, אף שלפני עלותו על אוניית-הגירוש נכנס לכוננת צלפיהצה"ל: משום ההבטחה שנתנה ישראל לפיליפ חביב, שלא לנגוע לרעה בערפאת.

שם החלו האמריקאים, על גבי מחדל השרותים החשאיים

של ישראל, לסלול את דרכו של ערפאת חזרה למרכז הוירה האיוורת והבינלאומית. ★ ★ ★

א ין כמעט ספק שאילו ישראל היתה משכיחה ומקדימה לחסל את ערפאת כבר לפני שנים רבות, היינו עדים להתפתחות שונה לחלוטין ביחסיה עם הפלסטינים. לא ניתן להתעלם מכוחו, מכישרונו ומיכולתו של ערפאת לשמש כדבק בין האירגונים והפלגים הפלסטיניים

ערפאת משמש כדבק

בין האירגונים השונים.

בלעדיו אש"ף היה מתפורר

השונים, תחת גג אירגון-טרור אחד. אילו ערפאת היה עובר מן העולם כרגע, קיים עדיין סיכוי שאש"ף היה מתפורר. בלי כל השוואה אישית: מותו של אברהם שטרן מידי כדורי הכולשת הבריטית הנחית כמעט מהלומת-מות על לח"י. וגם יצחק שמיר, הלוחם "מיכאל", עם כל תעותו האישיות, לא הצליח להחזיר את האירגון הזה לרמה שקבע לו המנהיג "יאיר", האחד בדורו.

אלמלא לא היה צ"ה גווארה מחוסל — מפת דרום אמריקה היתה כנראה שונה. היא היתה הופכת ברובה למין קובה, לניקאראגואה אחת גדולה.

יש הרגילים לספר היום שערפאת כבר "התברגן", שוכן בווליות ובבתי-מלון מפוארים, נהיה מדינאי, ולכן אם יילך, מי יודע מי יהיה יורשו: אולי גרוע יותר לישראל? טחו העיניים מראות שערפאת הוא על תקן של ארכי-רוצח עם קבלות. הוא ברדין על המעשים שעשה. לא רק שיש למדינה דמוקרטית בישראל הוכות הלגיטימית וה מוסרית לחסלו. אלא מעבר למוסר, יש הכרח להוציא להורג: עד היום הזה הוא עומד מאחורי ניסיונות לפעולות טרור מגבול לכנון, ובתוך ישראל.

ה יתה עוד הזרמנות פומבית אחת לישראל לחסל את יאסר ערפאת: בדצמבר 1983, כאשר אש"ף קלע את עצמו למצור טריפולי.

לראש הממשלה, יצחק שמיר, ולשרה-ביטחון משה ארנס, היה זה מיבחתם המדיני הראשון. הם שמעו או דברים ברורים: שאת אשר ישראל נכשלה לעשות לערפאת בכיירות — היא מסוגלת וחיבת לעשות בטריפולי, שעליה צרו בין השאר טי"לים של חיל-הים, אשר הפגינו את מתנה ערפאת. היו קיימים באותה סעה כל הנתונים המיבצעיים להצלחת מיבצע חיסולו של ערפאת.

אבל שוב התערבו האמריקאים, וההתקפלות הישראלית היתה מהירה.

אחר-כך באה ממשלת-האחדות-הלאומית. וושינגטון פוסט ידע לטעון לגילוי הטרור, למען פרס-פוליצר, שלחיסולו של אברג'יהאד התנגדו שני שרים בכירים מראשי העבודה. מספרים שלאחר שישראל נכשלה ככוונותיה ותוכניתיה לחסל את נשיא-מצרים, גמאל עבר-אל-נאצר, כשהו נלחם בה מלחמת-חורמה, פיתחו ראשי ישראל בשנות ה-60 תיאוריה: מטב שנאצר יישאר חי — כי אם יילך, ייתכן ומי שיבוא במקומו יהיה הרבה יותר גרוע.

תירוץ מימי הגטו והפריץ. זוהי לא רק תיאוריה שבאה לכסות על מחדל. היא התבררה גם כלא-נכונה. עובדה — יורשו של נאצר, אנוור אל-סאדאת, הוא שהיה מסוגל לעשות את השלום עם ישראל. אמנם לאחר מלחמה נוספת. אבל בראשות נאצר היו שתיים.

כן, עם אויבי עושים שלום. עם אויבי, ולא עם רוצח. והו ההבדל בין סאדאת לערפאת.

ענת טריפולי, העולם הזה